УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

Приета с решение на АС на УНСС
№: …….
Adopted by the Academic Council of UNWE with
Decision N …..... / ……

Утвърдил:
Approved by:

Ректор – проф. д-р Димитър Димитров
Rector – Prof. Dimitar Dimitrov, PhD

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

QUALIFICATION DESCRIPTION

Докторска програма *PhD Programme*	***Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводна отчетност и анализ)*** ***Accounting, Control, and Analysis of Economic Activity (Accounting and Analysis)***
Образователно-научна степен *Educational and Academic Degree*	**ОНС „Доктор“** **PhD**
Област на висше образование *Area of Study*	**3. Социални, стопански и правни науки** **3. Social, economic sciences and law**
Професионално направление *Field of Study*	**3.8. Икономика** **3.8. Economics**
Форма на обучение *Form of Education*	**Редовна / Задочна / Самостоятелна** **Full time / Part time / Independent**
Продължителност на обучението *Duration of Study*	**3 г. редовна, самостоятелна** **4 г. задочна** **3 years full time / independent** **4 years part time**
Форма на завършване *Form of graduation*	**Защита на дисертационен труд** **Defence of PhD Thesis**
Катедра *Department*	***Счетоводство и анализ*** ***Accounting and Analysis***
Факултет *Faculty*	***Финансово-счетоводен*** ***Finance and Accountancy***

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО
TRAINING OBJECTIVES

Счетоводството е първата официално обособена икономическа специалност в света. Многовековното й развитие е доказателство за нейния научно-познавателен характер. Днес съвременното счетоводно знание намира приложение във всички сектори на социалния живот – стопански, публичен и неправителствен. Счетоводнопознавателният процес понастоящем е логическо единство на базово икономическо изследване, фактологично отчетно отразяване, вътрешно финансов контрол над операциите, икономически анализ и финансово планиране. Присъждането на ОНС „доктор“ по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводна отчетност и анализ)“ е знак за най-висока степен на владеене на счетоводнопознавателния процес и за най-високи постижения в областта на теорията и практиката на счетоводството и анализа на стопанската дейност.

Accounting is the first officially separate economic specialty in the world. The centuries-old development of this discipline is evidence of its scientific and cognitive nature. Today, modern accounting is applicable in all sectors of society - business, public and non-governmental institutions. Accounting is currently a logical integration of fundamental economic research, factual reporting, internal financial control, economic analysis, and financial planning. The awarding of the educational and academic degree of “Doctor” in the doctoral program “Accounting, Control, and Analysis of Economic Activity (accounting and analysis)” is a sign of the highest degree of mastery in accounting and of exceptional achievements in the theoretical and practical field of accounting and analysis of economic activity.

Основните цели на обучението по докторската програма включват:
The main objectives of the doctoral program include:

- развитие на специализирани и систематизирани *знания* с най-висока степен на сложност, необходими за извършване на критичен анализ и синтезиране на оригинални идеи, които да осигурят значителен принос към разширяване на съществуващите знания в областта на счетоводството и анализа на стопанската дейност, както и в близки научни области.
- Development of specialized and systematized *knowledge* reflecting the command of the most advanced and intricate complexities in accounting, necessary for performing critical analysis and synthesizing original ideas in a manner that will provide a significant contribution to expanding existing knowledge in the field of accounting and analysis of economic activity, as well as in related disciplines.

- развитие на *умения* за: решаване на комплексни проблеми в научните изследвания и практиката на счетоводството и анализа на стопанската дейност; управление на финансови и човешки ресурси; прилагане на иновативно мислене с цел подобряване на съществуващите модели и подходи за счетоводно отчитане и анализ на дейността; бързо усвояване на нови умения.

- Development of *skills* for: solving complex problems in academic research and in the practice of accounting and analysis of economic activity; management of financial and human resources; application of innovative thinking to improve existing models and approaches to accounting and analysis; rapid acquisition of novel skills.

- развитие на набор от *личностни и професионални компетентности*, които са необходими на висококвалифицираните изследователи по счетоводство и анализ, за да имат активно влияние в управлението на социално-икономическия живот на страната и да оказват съществено въздействие върху промените в средата, настъпващи в стопанския, публичния и неправителствения сектор.
- Development of a set of *personal and professional competencies* that are necessary for highly qualified researchers in accounting and analysis as to enable an active influence in the management of the socio-economic function of the country, facilitating a significant impact on the changes in the surrounding business environment in corporate, public, and non-governmental sectors.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО
TRAINING CONTENT

Обучение по докторантски дисциплини
Doctoral training

Общотеоретичното съдържание на обучението по докторската програма е разпределено в блок от избираеми дисциплини за професионално направление „Икономика“. *Докторантите полагат не по-малко от два и не повече от три изпита по следните дисциплини:* „Икономикс“; „Методология на научните изследвания“; „Академично писане“; „Статистически анализ на данни“; „Качествени методи в научните изследвания“; „Учебна специализация в чужбина“.

The general theoretical content of the doctoral program is distributed in a selection of elective subjects for the professional field of “Economics”. *Doctoral students take no less than two and no more than three exams in the following subjects:* “Economics”; “Methodology of Scientific Research”; “Academic Writing”; “Statistical Data Analysis”; “Qualitative Research Methods”; “Study Specialization Abroad”.

Специализираното съдържание на обучението по докторската програма е разпределено в блок от пет избираеми дисциплини за докторската програма и катедра „Счетоводство и анализ“. *Докторантите полагат не по-малко от два и не повече от три изпита по следните дисциплини:* „Реферат по темата на дисертационния труд“; „Теория и организация на счетоводството”; Финансово отчитане и счетоводен анализ“; „Методология на счетоводството“; „Философия и история на счетоводството“, „Счетоводна дейност на предприятието“. Избираемите докторантски дисциплини са фокусирани върху институционалния и организационния контекст на счетоводството и анализа на стопанската дейност в най-широк смисъл. Акцентът е върху взаимовръзката между техническите, организационните и институционалните аспекти, в т.ч. и върху социалните, икономическите и политическите взаимодействия, произтичащи от

практиката на счетоводството и анализа. Задължителната и препоръчителната литература се основава на ключови литературни източници, както в областта на счетоводството и анализа, така и в граничните области между счетоводство, финанси, икономика, управление и др.

The specialized content pertaining to the doctoral program is distributed in a selection of five elective subjects for the doctoral program and the department "Accounting and Analysis". *Doctoral students take no less than two and no more than three exams in the following subjects:* "Abstract on PhD Thesis"; "Theory and Organization of Accounting"; "Financial Reporting and Accounting Analysis"; "Methodology of Accounting"; "Philosophy and History of Accounting", "Accounting Functions in an Organization". The elective doctoral subjects are focused on the institutional and organizational context of accounting and analysis, emphasising the relationship between technical, institutional aspects, including on the social, economic and political interactions arising from the practice of accounting and analysis. The required and recommended literature is based on key sources in the field of accounting and analysis as well as in the broader areas including finance, economics, management, and others.

Работа по дисертацията и публикации
Dissertation work and publications

В допълнение към полагането на изпити по докторантските дисциплини, докторантите задължително осъществяват научноизследователска работа, която включва проучвателна и емпирична изследователска работа, публикации (научни доклади, статии, студии, глави от книги и др.), подготовка на обособени части от дисертационен труд и защита на дисертационния труд.

In addition to taking exams in doctoral program subjects, doctoral students are required to carry out academic research work, which includes exploratory and empirical research work, publications (scientific reports, articles, studies, book chapters, etc.), preparation of separate parts of the dissertation, and defence of the dissertation.

Учебно-методическа и педагогическа подготовка
Educational and pedagogical training

На докторантите може да бъде възложено провеждането на семинарни занятия, както и провеждането на други форми на подпомагане на учебната работа (тюторство и др.).

Doctoral students may be assigned to conduct seminars, as well as to provide other forms of support for academic work such as tutoring.

ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ[1,2]
KNOWLEDGE, SKILLS AND PROFESSIONAL COMPETENCE[3,4]

Обучението в докторската програма предоставя на докторантите:
The training in the doctoral program provides doctoral students with:

- специализирани и систематизирани **знания** за извършване на критичен анализ и синтезиране на оригинални идеи, които да осигурят значителен принос към разширяване на съществуващите знания в областта на счетоводството и анализа на стопанската дейност, както и в близки научни области.
- Specialized and systematized **knowledge** for performing critical analysis and synthesizing original ideas that will provide a significant contribution to expanding existing knowledge in the field of accounting and analysis, as well as in related practical and academic fields.

- знания с най-висока степен на сложност за методите на научните изследвания в социалните науки с цел извършване на оригинални изследвания.
- Knowledge of the highest degree of complexity about research methods in the social sciences essential for carrying out original research.

- знания, генерирани в хода на провеждане и обосноваване на научните изследвания на самия докторант.
- Knowledge gathered over the course of study in conducting and justifying the student's own doctoral academic research.

В процеса на обучение по докторската програма докторантите придобиват следните основни **умения** за:
During the doctoral program, doctoral students acquire the following basic **skills**:

- решаване на комплексни проблеми в научните изследвания и практиката на счетоводството и анализа на стопанската дейност.
- Solving complex problems in academic research and practice of accounting and analysis.

[1] В съответствие с Националната квалификационна рамка на Република България (РМС № 96/02.02.2012) – ниво 8. Националната квалификационна рамка дефинира знанията, уменията и компетенциите, които се изискват като резултат от обучението в съответните образователно-квалификационни степени във висшето образование.
[2] В съответствие с Европейската референтна рамка на Ключовите компетентности за учене през целия живот (Официален вестник на Европейския съюз C 189/7 4.6.2018 г.). Европейската референтна рамка дефинира осем ключови компетентности необходими за личностна реализация и развитие, пригодност за заетост, социално приобщаване, устойчив начин на живот, успешен живот в едни мирни общества, организиране на живота по здравословно осъзнат начин и активно гражданско участие.
[3] In accordance with the National Qualification Framework of the Republic of Bulgaria (Decree of the Council of Ministers No. 96/02.02.2012) – level 8. The National Qualification Framework defines the knowledge, skills, and competencies required as a result of study in the relevant educational and qualification levels in higher education.
[4] In line with the European Reference Framework of Key Competences for Lifelong Learning (Official Journal of the European Union C 189/7 4.6.2018). The European Reference Framework defines eight key competences necessary for personal fulfilment and development: employability, social inclusion, sustainable lifestyles, successful living in peaceful societies, organising life in a health-conscious way and active civic participation..

- създаване и ръководене на екипи; управление на човешки и финансови ресурси; разпределение на времето и др.
- Creating and leading teams; managing human and financial resources; time allocation, etc.

- анализиране и синтезиране на информация от различни източници.
- Analyzing and synthesizing information from various sources.

- прилагане на иновативно мислене с цел подобряване на съществуващите модели и подходи за счетоводно отчитане и анализ на дейността.
- Applying innovative thinking to improve existing models and approaches for accounting and analysis of the economic activity.

- бързо усвояване на нови умения, необходими за бъдеща научноизследователска и практико-приложна дейност.
- Rapid acquisition of new skills necessary for future research and practical application activities.

Обучението по докторската програма формира у докторантите следните основни **компетентности**:

The doctoral program training develops the following core **competencies** in doctoral students:

- самостоятелност и отговорност – създаване и интерпретиране на нови знания за разширяване на обхвата на съществуващата научна област на счетоводството и анализа на стопанската дейности (в т.ч. и на граничните научни области); способности за самостоятелно провеждане на съвременен изследователски процес; реална самооценка на постиженията в изследователската дейност и др.
- Autonomy and responsibility - creation and interpretation of new knowledge to expand the scope of the existing field of accounting and analysis (including broader academic fields); ability to independently conduct a modern research process; Accurate self-assessment of achievements in research activities, etc.

- компетентности за учене – демонстрира капацитет за систематично придобиване и разбиране на голямо количество знания от най-съвременните научни постижения в сферата на счетоводството и анализа на стопанската дейност, както и от областта на тяхната практика.
- Learning competencies – demonstrates the capacity to systematically acquire and understand a large amount of knowledge from the most up-to-date academic methods and practices in the field of accounting and analysis, as well as from their own professional experience and practice.

- комуникативни и социални компетенции – качества, свързани с висока лична отговорност, издръжливост, (само)взискателност, инициативност; способности за комуникация през различни медии и пред различна аудитория; способност за пълноценно общуване на чужд/и език/ци; способности за планиране и изпълнение на програми за генериране на нови знания; способности за управление на промените и др.
- Communicative and social competencies – qualities related to strong accountability, perseverance, discipline, and initiative; abilities to communicate through different media and in front of varied audience of peers and professionals alike; ability to fully communicate in a foreign language(s); abilities to plan and implement programs to generate new knowledge; ability to manage change, etc.

- професионални компетентности – способности за формулиране на адекватни професионални преценки по най-сложните въпроси от научната област на счетоводството и анализа на стопанската дейност в отсъствието на пълни данни; способности за допълнителни изследвания в научната област на още по-сложни равнища, които да допринесат за развитието на нови идеи и методи; силна ангажираност към въпросите на етиката, развитието на професията и обществото като цяло.
- Professional competencies – abilities to formulate substantiated professional judgments on the most advanced issues in the field of accounting and analysis even in the absence of complete data; ability to conduct further research in the academic field of accounting and analysis, advancing the frontiers and boundaries of the field while driving innovation and contributing to the expansion and development of new ideas and methods; strong commitment to ethical consideration and the development of the profession and society as a whole.

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ
CAREER DEVELOPMENT

Докторантите, успешно завършили докторската програма, показват задълбочено разбиране на теоретичните, концептуалните и изследователските фундаменти на счетоводството. На практика безработицата при тях е нулева, а възнагражденията им относително по-високи от средните възнаграждения на лицата, завършили магистърски програми в областта на счетоводството и анализа на стопанската дейност.

Students who successfully complete the doctoral program demonstrate an in-depth understanding of the theoretical, conceptual, and research foundations of accounting. Unemployment after graduation is practically nonexistent, and renumeration is relatively higher than the average salary of those who have completed only the master’s program in accounting and analysis.

Докторантите, успешно завършили докторската програма, често продължават своята академична кариера в областта на счетоводството и анализа на стопанската дейност в различни висши училища в страната, както и в чужбина. Те демонстрират пред своите работодатели и потенциални работодатели, че те са високо интелигентни, способни и мотивирани хора, които притежават технически и изследователски умения от най-високо ниво.

Doctoral students who successfully complete the doctoral program often continue their academic careers in the field of accounting and analysis at various higher education institutions in the country and abroad. Graduates demonstrate to potential employers that they are extremely intelligent, capable, and motivated individuals who possess technical and research skills of the highest proficiency.

В съответствие с Националната класификация на професиите и длъжностите областите, в които докторантите, успешно завършили докторската програма, могат да се реализират, включват, но не се ограничават до:

In accordance with the National Classification of Professions and Positions, the areas in which doctoral students who have successfully completed the doctoral program can work include, but are not limited to:

11 ЗАКОНОДАТЕЛИ, ВИСШИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ И ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ

111 Законодатели и висши представители

1111 Законодатели (в т.ч., министър, народен представител, омбудсман, кмет, общински съветник и др.)

1112 Висши представители на държавни органи (в т.ч., управител, главен директор, главен секретар, изпълнителен директор, областен управител и др.)

1114 Висши представители на организации с нестопанска цел

112 Управляващи и изпълнителни директори

1120 Управляващи и изпълнителни директори (в т.ч., генерален директор, изпълнителен директор, управител, регионален мениджър, член на съвет на директорите, член на управителен съвет и др.)

11 LEGISLATORS, SENIOR REPRESENTATIVES AND EXECUTIVE DIRECTORS

111 Legislators and senior representatives

1111 Legislators (including minister, member of parliament, ombudsman, mayor, municipal councilor, etc.)

1112 Senior representatives of state bodies (including governor, chief director, chief secretary, executive director, regional governor, etc.)

1114 Senior representatives of non-profit organizations

112 Managing and executive directors

1120 Managing and executive directors (including general director, executive director, manager, regional manager, member of the board of directors, member of the management board, etc.)

12 АДМИНИСТРАТИВНИ РЪКОВОДИТЕЛИ И РЪКОВОДИТЕЛИ В ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА

121 Ръководители в бизнес услугите и административните дейности

1211 Ръководители на финансови дейности (в т.ч., директор за връзки с инвеститорите, финансов мениджър, ръководители – финансово отдел и др.)

1213 Ръководители по политики и стратегическо планиране (в т.ч., икономически директор, директор дирекция – администрация, ръководител – отдел икономически анализи и прогнози, ръководители – стратегическо планиране и др.)

1219 Ръководители в бизнес услугите и административните дейности

12 ADMINISTRATIVE MANAGERS AND MANAGERS IN TRADE COMPANIES

121 Business services and administrative activities managers

1211 Heads of financial activities (including director of investor relations, financial manager, financial department head, etc.)

1213 Policy and strategic planning managers (including economic director, director of the administration department, head of the economic analysis and forecasting department, head of strategic planning, etc.)

1219 Business services and administrative activities managers

23 ПРЕПОДАВАТЕЛИ

231 Преподаватели във висши училища

2310 Преподаватели във висши училища (в т.ч. асистент, главен асистент, доцент, професор)

23 LECTURERS

231 Lecturers in higher education institutions

2310 Higher education lecturers (including assistant professor, senior assistant professor, associate professor, professor)

Квалификационната характеристика е приета на заседание на катедра „Счетоводство и анализ“ от 19.11.2021 г. (протокол № 3) и от Факултетен съвет на факултет „Финансово-счетоводен“ на заседание от 25.11.2021 г. (протокол № 2).

The Qualification description is approved by the Council of "Accounting and Analysis" Department on the 19.11.2021 (Record № 3) and by the Chair Council of the "Finance and Accounting" Faculty on the 25.11.2021 (Record № 2)..

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА .....
HEAD OF THE DEPARTMENT Проф. д-р Снежана Башева
Prof. Dr. Snejana Bacheva

ДЕКАН .....
DEAN Проф. д-р Румен Брусарски
Prof. Dr. Rumen Brusarski